

Šis dokuments ir tikai informatīvs, un tam nav juridiska spēka. Eiropas Savienības iestādes neatbild par tā saturu. Attiecīgo tiesību aktu un to preambulu autentiskās versijas ir publicētas Eiropas Savienības “Oficiālajā Vēstnesī” un ir pieejamas datubāzē “Eur-Lex”. Šie oficiāli spēkā esošie dokumenti ir tieši pieejami, noklikšķinot uz šajā dokumentā iegultajām saitēm

► **B**

PADOMES DIREKTĪVA

(1990. gada 29. maijs)

par minimālajām prasībām attiecībā uz drošību un veselības aizsardzību darbā ar displeju ierīcēm
(piektā atsevišķā direktīva Direktīvas 89/391/EEK 16. panta 1. punktu nozīmē)

(90/270/EEK)

(OV L 156, 21.6.1990., 14. lpp.)

Grozīta ar:

Oficiālais Vēstnesis

		Nr.	Lappuse	Datums
► <u>M1</u>	Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2007/30/EK (2007. gada 20. jūnijs)	L 165	21	27.6.2007.
► <u>M2</u>	Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2019/1243 (2019. gada 20. jūnijs)	L 198	241	25.7.2019.

▼B**PADOMES DIREKTĪVA****(1990. gada 29. maijs)****par minimālajām prasībām attiecībā uz drošību un veselības aizsardzību darbā ar displeju ierīcēm (piektā atsevišķā direktīva Direktīvas 89/391/EEK 16. panta 1. punktu nozīmē)**

(90/270/EEK)

I IEDAĻA

VISPĀRĪGI NOTEIKUMI*1. pants***Priekšmets**

1. Šī direktīva, kas ir piektā atsevišķā direktīva Direktīvas 89/391/EEK 16. panta 1. punkta nozīmē, nosaka minimālās prasības darba ņēmēju aizsardzībai darbā ar displeju ierīcēm, kā definēts 2. pantā.

2. Direktīvas 89/391/EEK nosacījumus pilnībā piemēro visai 1. punktā minētajai jomai, neskarot stingrākus un/vai specifiskākus noteikumus, kas ietverti šajā direktīvā.

3. Šī direktīva neattiecas uz:

- a) transportlīdzekļu vai mehānismu vadītāju vai kontroles kabīnēm;
- b) datorsistēmām uz transportlīdzekļa borta;
- c) datorsistēmām, kas paredzētas galvenokārt publiskai lietošanai;
- d) "portatīvām" sistēmām, kas neatrodas ilgstošā lietošanā darba iecirknī;
- e) kalkulatoriem, kases aparātiem un jebkādam citām ierīcēm ar mazu datu vai mērījumu displeju, kas nepieciešams ierīces tiešajai lietošanai;
- f) tradicionālas konstrukcijas rakstāmmašīnām, kas pieder pie "rakstāmmašīnas ar ekrānu" tipa.

*2. pants***Definīcijas**

Šajā direktīvā:

- a) displeja ierīce: burtu un ciparu vai grafiskais displeja ekrāns, neatkarīgi no izmantotā displeja procesa;
- b) darba iecirknis: ierīču kopums, kurā ietilpst displeja ierīce, kas var būt apgādāta ar klaviatūru vai ievades ierīci un/vai programmatūru, kura nosaka operatora/mašīnas saskari, izvēles aksesuāriem, papildierīcēm, to skaitā diskešu ievadu, telefonu, modēmu, printeri, dokumentu turētāju, darba krēslu un darba galdu vai darba virsmu, un tiešo darba vidi;

▼B

- c) darba ņēmējs: jebkurš darba ņēmējs, kā definēts Direktīvas 89/391/EEK 3. panta a) apakšpunktā, kas pastāvīgi lieto displeja ierīces kā sava parastā darba būtisku sastāvdaļu.

II IEDAĻA

DARBA DEVĒJU PIENĀKUMI*3. pants***Darba iecirkņu analīze**

1. Darba devējiem ir pienākums veikt darba iecirkņu analīzi, lai novērtētu veselības un drošības apstākļus, ko viņi rada saviem darba ņēmējiem, īpaši saistībā ar iespējamo risku, kam pakļauta redze, kā arī ar fiziskās slodzes un garīga stresa problēmām.

2. Darba devēji veic atbilstīgus pasākumus, lai novērstu konstatēto risku, pamatojoties uz 1. punktā minēto novērtējumu un ņemot vērā šādi konstatēto riska faktoru blakus un/vai kopējo ietekmi.

*4. pants***Darba iecirkņi, kas pirmoreiz nodoti ekspluatācijā**

Darba devējiem ir jāveic attiecīgie pasākumi, lai nodrošinātu, ka darba iecirkņi, kas pirmoreiz nodotas ekspluatācijā pēc 1992. gada 31. decembra, atbilst pielikumā noteiktajām minimālajām prasībām.

*5. pants***Darba iecirkņi, kas jau ir ekspluatācijā**

Darba devējiem ir jāveic attiecīgie pasākumi, lai nodrošinātu to, ka tās darba iecirkņi, kas jau atrodas ekspluatācijā 1992. gada 31. decembrī vai pirms šī datuma, tiek pielāgoti tā, lai ne vēlāk kā četrus gadus pēc šī datuma atbilstu pielikumā noteiktajām minimālajām prasībām.

*6. pants***Darba ņēmēju informēšana un apmācība**

1. Neskarot Direktīvas 89/391/EEK 10. pantu, darba ņēmēji saņem informāciju par visiem drošības un veselības aspektiem saistībā ar viņu darba iecirkni, konkrēti, informāciju par pasākumiem, kas piemērojami viņu darba iecirknim un ko veic saskaņā ar 3., 7. un 9. pantu.

Visos gadījumos darba ņēmējus vai viņu pārstāvjus informē par jebkuru veselības un drošības pasākumu, ko veic saskaņā ar šo direktīvu.

2. Neskarot Direktīvas 89/391/EEK 12. pantu, katru darba ņēmēju arī apmāca darba iecirkņa lietošanā pirms šī darba veida uzsākšanas un kad vien tiek būtiski mainīta darba iecirkņa organizācija.

▼B*7. pants***Ikdienas darba kārtība**

Darba devējam jāplāno darba ņēmēja darbība tādā veidā, lai ikdienas darbā pie displeja ekrāna būtu periodiski pārtraukumi vai darbības maiņa, samazinot darba slodzi pie displeja ekrāna.

*8. pants***Konsultācijas un darba ņēmēju līdzdalība**

Apspriešanās ar darba ņēmējiem un/vai viņu pārstāvjiem un viņu līdzdalība notiek saskaņā ar Direktīvas 89/391/EEK 11. pantu par šajā direktīvā iekļautajiem jautājumiem, ietverot tās pielikumu.

*9. pants***Darba ņēmēju acu un redzes aizsardzība**

1. Darba ņēmējiem ir tiesības uz attiecīgu acu un redzes pārbaudi, ko veic persona ar šim darbam nepieciešamo kvalifikāciju:

— pirms darba uzsākšanas pie displeja ekrāna,

— ik pēc noteikta laikposma darba gaitā, un

— ja viņiem ir redzes grūtības, kas var būt saistītas ar darbu pie displeja ekrāna.

2. Darba ņēmējiem ir tiesības uz oftalmoloģisku izmeklēšanu, ja 1. punktā minētā pārbaude parāda, ka tā ir nepieciešama.

3. Ja 1. punktā minētās pārbaudes vai 2. punktā minētās izmeklēšanas rezultāti parāda, ka tas ir nepieciešams, un, ja nevar izmantot normālus koriģējošus līdzekļus, darba ņēmēji jānodrošina ar speciāliem koriģējošiem līdzekļiem, kas ir piemēroti attiecīgajam darbam.

4. Pasākumi, kas tiek veikti saskaņā ar šo pantu, nekādā gadījumā nedrīkst radīt darba ņēmējiem papildu finansiālās izmaksas.

5. Darba ņēmēju acu un redzes aizsardzību var iekļaut valsts veselības aizsardzības sistēmā.

III IEDAĻA

DAŽĀDI NOTEIKUMI**▼M2***10. pants***Pielikuma grozījumi**

Komisija tiek pilnvarota saskaņā ar 10.a pantu pieņemt deleģētos aktus, ar ko veic tikai tehniskus grozījumus pielikumā, lai ņemtu vērā tehnikas attīstību, izmaiņas starptautiskajos noteikumos vai specifikācijās un zināšanās displeju ierīču jomā.

Ja pienācīgi pamatotos un izņēmuma gadījumos, kas saistīti ar tūlītējiem, tiešiem un nopietniem riskiem darba ņēmēju un citu personu fiziskajai veselībai un drošībai, nenovēršamu steidzamu iemeslu dēļ

▼M2

nepieciešama rīcība ļoti īsā termiņā, 10.b pantā paredzēto procedūru piemēro deleģētajiem aktiem, kas pieņemti saskaņā ar šo pantu.

*10.a pants***Deleģēšanas īstenošana**

1. Pilnvaras pieņemt deleģētos aktus Komisijai piešķir, ievērojot šajā pantā izklāstītos nosacījumus.
2. Pilnvaras pieņemt 10. pantā minētos deleģētos aktus Komisijai piešķir uz piecu gadu laikposmu no 2019. gada 26. jūlija. Komisija sagatavo ziņojumu par pilnvaru deleģēšanu vēlākais deviņus mēnešus pirms piecu gadu laikposma beigām. Pilnvaru deleģēšana tiek automātiski pagarināta uz tāda paša ilguma laikposmiem, ja vien Eiropas Parlaments vai Padome neiebilst pret šādu pagarinājumu vēlākais trīs mēnešus pirms katra laikposma beigām.
3. Eiropas Parlaments vai Padome jebkurā laikā var atsaukt 10. pantā minēto pilnvaru deleģēšanu. Ar lēmumu par atsaukšanu izbeidz tajā norādīto pilnvaru deleģēšanu. Lēmums stājas spēkā nākamajā dienā pēc tā publicēšanas *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī* vai vēlākā dienā, kas tajā norādīta. Tas neskar jau spēkā esošos deleģētos aktus.
4. Pirms deleģētā akta pieņemšanas Komisija apspriežas ar ekspertiem, kurus katra dalībvalsts iecēlusi saskaņā ar principiem, kas noteikti 2016. gada 13. aprīļa Iestāžu nolīgumā par labāku likumdošanas procesu⁽¹⁾.
5. Tiklīdz Komisija pieņem deleģētu aktu, tā par to paziņo vienlaikus Eiropas Parlamentam un Padomei.
6. Saskaņā ar 10. pantu pieņemts deleģētais akts stājas spēkā tikai tad, ja divos mēnešos no dienas, kad minētais akts paziņots Eiropas Parlamentam un Padomei, ne Eiropas Parlaments, ne Padome nav izteikuši iebildumus vai ja pirms minētā laikposma beigām gan Eiropas Parlaments, gan Padome ir informējuši Komisiju par savu nodomu neizteikt iebildumus. Pēc Eiropas Parlamenta vai Padomes iniciatīvas šo laikposmu pagarina par diviem mēnešiem.

*10.b pants***Steidzamības procedūra**

1. Deleģētie akti, kas pieņemti saskaņā ar šo pantu, stājas spēkā nekavējoties, un tos piemēro, kamēr nav izteikti nekādi iebildumi atbilstīgi 2. punktam. Paziņojot deleģētu aktu Eiropas Parlamentam un Padomei, izklāsta iemeslus, kādēļ izmanto steidzamības procedūru.
2. Eiropas Parlaments vai Padome var izteikt iebildumus pret deleģēto aktu saskaņā ar 10.a panta 6. punktā minēto procedūru. Šādā

⁽¹⁾ OV L 123, 12.5.2016., 1. lpp.

▼ **M2**

gadījumā Komisija atceļ aktu nekavējoties pēc Eiropas Parlamenta vai Padomes paziņojuma par lēmumu izteikt iebildumus.

▼ **B**

11. pants

Nobeiguma noteikumi

1. Dalībvalstīs stājas spēkā normatīvie un administratīvie akti, kas vajadzīgi, lai izpildītu šīs direktīvas prasības līdz 1992. gada 31. decembrim.

Dalībvalstis par to tūlīt informē Komisiju.

2. Dalībvalstis dara Komisijai zināmus tiesību aktus, ko tās pieņem vai jau ir pieņēmušas jomā, uz ko attiecas šī direktīva.

▼ **M1**

_____

▼ **B**

12. pants

Šī direktīva ir adresēta dalībvalstīm.

*PIELIKUMS***MINIMĀLĀS PRASĪBAS***(4. un 5. pants)***Ievadpiezīme**

Šajā pielikumā noteiktie pienākumi ir piemērojami, lai sasniegtu šīs direktīvas mērķus, un ciktāl, pirmkārt, pastāv attiecīgo komponentu klātbūtne darba iecirknī, un, otrkārt, to neizslēdz uzdevuma prasības vai raksturīgās pazīmes.

1. IEKĀRTAS**a) vispārīgs komentārs**

Ierīču kā tādu lietošana nedrīkst būt riska avots darba ņēmējiem.

b) displeja ekrāns

Rakstu zīmes uz ekrāna ir skaidri izteiktas no formas viedokļa, atbilstīga lieluma un ar atbilstīgām atstarpēm starp rakstu zīmēm un rindām.

Attēls uz ekrāna ir stabils, bez mirgošanas vai cita veida nestabilitātes.

Gaišums un/vai kontrasts starp rakstu zīmēm un fonu ir tāds, lai lietotājs to varētu viegli pielāgot un lai tas arī būtu viegli pielāgojams apkārtējiem apstākļiem.

Ekrāns ir viegli pagriežams un noliecams atbilstīgi lietotāja vajadzībām.

Iespējams izmantot ekrānam atsevišķu pamatni vai pielāgojamu galdu.

Ekrāns ir brīvs no spīduma un atstarojuma, kas var radīt diskomfortu lietotājam.

c) klaviatūra

Klaviatūra ir pagriežama un atdalīta no ekrāna, lai ļautu darba ņēmējam atrast ērtu darba stāvokli, novēršot roku vai plaukstu nogurumu.

Platība klaviatūras priekšā ir pietiekosa, lai nodrošinātu atbalstu lietotāja rokām un plaukstām.

Klaviatūra ir ar matētu virsmu, lai novērstu atspīdumu.

Klaviatūras izkārtojums un taustiņu īpašības ir tādas, lai būtu atvieglota klaviatūras lietošana.

Simboli uz taustiņiem ir pietiekami kontrastaini un salasāmi no paredzētā darba stāvokļa.

d) darba galds vai darba virsma

Darba galds vai darba virsma ir pietiekami liela, ar mazatstarojošu virsmu, un ļauj elastīgi pielāgot ekrānu, klaviatūru, dokumentus un attiecīgo aprīkojumu.

Dokumentu turētājs ir stabils un pielāgojams, un novietots tā, lai līdz minimumam samazinātu vajadzību pēc neērtām galvas un acu kustībām.

Platība ir pietiekama, lai darba ņēmēji varētu atrast sev ērtu stāvokli.

e) darba krēsls

Darba krēsls ir stabils un nodrošina operatoram iespēju brīvi kustēties un ieņemt ērtu stāvokli.

Sēdekļis ir ar pielāgojamu augstumu.

▼B

Sēdekļa atzveltne ir ar pielāgojamu augstumu un slīpumu.

Kāju atbalstu nodrošina katram, kas to vēlas.

2. VIDE

a) **ar platību saistītās prasības**

Darba iecirkņa izmēri un plānojums ir tāds, lai nodrošinātu lietotājam pietiekami daudz vietas stāvokļa mainīšanai un kustību variēšanai.

b) **apgaisojums**

Telpas apgaismojums un/vai vietas apgaismojums (darba lampas) nodrošina pietiekamu apgaismojumu un kontrastu starp ekrānu un fonu veidojošo vidi, ņemot vērā darba veidu un lietotāja redzes prasības.

Iespējamo traucējošo spīdumu un atstarojumu uz ekrāna vai cita aprīkojuma novērš, saskaņojot darba vietas un darba iecirkņa izkārtojumu ar mākslīgo gaismas avotu izvietojumu un tehnisko raksturojumu.

c) **atstarojums un spīdums**

Darba iecirkņi ir iekārtoti tā, lai gaismas avoti, — logi un citi atvērumi, caurredzamas vai caurspīdīgas sienas un spilgtas krāsas konstrukcijas vai sienas — neradītu tiešu spīdumu un, ciktāl iespējams, neradītu atstarojumu uz ekrāna.

Logi ir aprīkoti ar atbilstīgu pielāgojamu aizsegu sistēmu, lai samazinātu dienasgaismu, kas krīt uz darba iecirkni.

d) **troksnis**

Troksni, ko rada darba iecirkņim (-ņiem) piederīgais aprīkojums, ņem vērā, aprīkojot darba iecirkni, jo īpaši tādēļ, lai nenovērstu uzmanību vai netraucētu runu.

e) **karstums**

Darba iecirkņim (-ņiem) piederīgais aprīkojums nerada pārmērīgu karstumu, kas varētu būt par iemeslu darba ņēmēju diskomfortam.

f) **starojums**

Viss starojumu, izņemot elektromagnētiskā spektra redzamo daļu, samazina līdz līmenim, kas, raugoties no darba ņēmēju drošības un veselības aizsardzības viedokļa, ir nenozīmīgs.

g) **mitrums**

Nosaka un uztur adekvātu mitruma līmeni.

3. LIETOTĀJA/DATORA SASKARNE

Izstrādājot, izvēloties, pasūtot un modificējot programmatūru, kā arī nosakot uzdevumus saistībā ar displeja ierīču lietošanu, darba devējs ņem vērā šādus principus:

- a) programmatūrai jābūt piemērotai uzdevuma veikšanai;
- b) programmatūrai jābūt viegli lietojamai un, attiecīgajos gadījumos, pielāgojamai lietotāja zināšanu vai pieredzes līmenim; nedrīkst izmantot kvantitatīvas vai kvalitatīvas pārbaudes mehānismus, neinformējot par to darba ņēmējus;
- c) sistēmām jānodrošina atgriezeniskā saikne ar darba ņēmējiem, kas veic darbību;
- d) sistēmām jāparāda informācija tādā formātā un tempā, kas ir pielāgots lietotājiem;
- e) jāpiemēro programmatūras ergonomikas principi, jo īpaši ar cilvēkiem saistītu datu apstrādē.